

-26-

OKRESNÍ SOUD PRAHA-VÝCHOD

Na Poříčí 1044/20, 112 97 Praha 1

Tel.: 221 729 311 (399), Fax.: 257 005 060

e-mail: podatelna@osoud.phav.justice.cz, ID datové schránky: zyaabwu

Naše značka: 43 Si 67/2020

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vaše značka: ///

Vyřizuje: XXXXXXXXXXXXXXXX

Dne: 28. dubna 2020

Informace dle zákona č. 106/1999 Sb.

Vážená paní magistro,

zasíláme Vám požadovaná rozhodnutí v anonymizované podobě.

S pozdravem

Mgr. Jana Stejskalová
předsedkyně Okresního soudu Praha – východ

RM: ke sporné věci 210 229/2004, 210 230/2004 - 22.17-80
dne 14. 10. 2004

D 890/1991
(Nd 22/2002)

U s n e s e n í

ČR – Okresní soud Praha – východ rozhodl Mgr. Romanem Fremrem, samosoudcem ve věci projednání dědictví po panu narozeném, posledně bytem
zemřelém se zanecháním závěti, za účasti: 1)
bytem a 2) , bytem
zastoupené JUDr. Jaroslavem Turkem, CSc., advokátem se sídlem v Praze 9 – Kbely, Mladějovská 416, jako právní nástupkyně syna zůstavitele
posledně bytem takto:

I. u r č u j e ke dni úmrtí zůstavitele:

- a) obecnou cenu majetku částkou 106.296,68Kč
- b) výši pasív částkou.....3.400,--Kč
- c) čistou cenu dědictví částkou.....102.896,68Kč

II. v y p o ř á d á v á dědictví ve smyslu § 40 odst. 1 písm c) notářského řádu :

pan

bytem :

nabyde z dědictví:

id. tři čtvrtiny budovy čp. postavené na stavební parcele číslo id. tři čtvrtiny stavební
parcely číslo (zastavěná plocha a nádvoří) se všemi součástmi a příslušenstvím a to zejména
vedlejšími stavbami a venkovními úpravami v k.ú. vše zapsáno v katastru
nemovitostí vedeného Katastrálním úřadem pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Praha -
východ Praha – východ na LV č pro obec , k.ú.

pan

, posledně bytem

nabyde

z dědictví:

id. jednu čtvrtinu budovy čp. postavené na stavební parcele číslo id. jednu čtvrtinu stavební
parcely číslo (zastavěná plocha a nádvoří) se všemi součástmi a příslušenstvím a to zejména
vedlejšími stavbami a venkovními úpravami v k.ú. , vše zapsáno v katastru

nemovitostí vedeného Katastrálním úřadem pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Praha -
východ Praha - východ na LV č. pro obec , k.ú.

Za pohledávku paní , bytem I z titulu
zaplacení nákladů pohřbu zůstavitele ve výši 3.400,--Kč po odečtu pohřebného, odpovídají
ve smyslu § 470 odst. 2) o.z. podle poměru toho, co z dědictví
nabyli k celému dědictví.

O d ů v o d n ě n í :

Řízení ve věci bylo zahájeno STN Praha - východ pod čj. D 890/91 na základě oznámení příslušné
matriky o úmrtí zůstavitele. Pověření pro soudního komisaře bylo vydáno Okresním soudem pro
Prahu - východ dne 22.2.2002.

Zůstavitel zanechal závět' ze dne 30.11.1990, sepsanou STN Praha východ pod čj. NZ 1137/90,
N 1315/90 (S.Z. 157/90), ve které ustanovil jediným dědicem svého majetku pana
nar. , bytem

Jako dědicové ze zákona přicházeli poz. syn a poz. dcera
 rovným dílem každý k jedné polovině dědictví.

Poz. dcera jako zákonný dědic a pan I jako závětní dědic ústně do
protokolu ze dne 12.6.1992 uznali závět' zůstavitel za pravou a platnou. Poz. syn
namítl absolutní neplatnost závěti a domáhal se žalobou o určení neplatnosti závěti v
řízení o neplatnosti závěti zůstavitele vedeném pod čj. 4C 135/92-52, které bylo zastaveno
usnesením ze dne 23.5.2001, které nabylo právní moci dne 5.1.2002.

Poz. syn zemřel a je v dědictví zastoupen paní
 , bytem jako jediným právním nástupcem (usnesení
Okresního soudu Praha - východ ze dne 27.11.2001 pod čj D 1045/93, Nd 162/93, které nabylo
právní moci dne 19.12.2001. Paní jako právní nástupce poz. syna
 jeho jménem dědictví neodmítla a namítl ve smyslu § 40a o.z. relativní neplatnost
závěti ze dne 30.11.1990.

Na základě předložených listinných důkazů a tvrzení účastníka byl sestaven soupis majetku. Na
základě provedeného soupisu majetku byla určena obecná cena majetku ke dni úmrtí zůstavitele,
výše pasiv a čistá hodnota dědictví, jak je uvedeno ve výroku I tohoto usnesení.

S ohledem na skutečnost, že po projednání bylo dědictví nedošlo mezi dědici zůstavitele
k uzavření dědické dohody, provedl soud vypořádání dědictví ve smyslu § 40 odst. 1, písm. a) z.
č. 95/1963Sb., (notářského řádu) tak, aby neopomenutelný dědic poz. syn
nabyl ve smyslu § 479 o.z. polovinu svého zákonného dědického podílu.

91 strana třetí
02

D 890/1991
Nd 22/2002

Praha -

z titulu

ědictví

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je možné podat odvolání (ve dvojím vyhotovení) do patnácti dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Praze, a to prostřednictvím podepsaného Okresního soudu Praha - východ.

Okresní soud Praha - východ
Praha 1, Na Poříčí 1044/20

28. 4. 2004

lušné
a pro

í do
mil
lí v
ono

ou
eni
lo
ila
st

a

ORIGINAL

OKRESNÍ SOUD PRAHA-VÝCHOD
100 00 Praha 9, Prosecká 412/74
Deska: 1 A / 101 2196
dne: 22. 4. 2004
Hod: 6 Kč
příl. 1

-23-
21Co 229/2004-97
21Co 230/2004

Všechny K.P. 04
Di

U s n e s e n í

PK: 14. 10. 2004 ze spj. il. 80, 82

Krajský soud v Praze rozhodl ve věci **dědictví po**
_____, narozeném _____, posledně bytem l _____ okres
Praha-východ, zemřelém _____, za účasti: **1.**
narozeného _____ bytem _____ zastoupeno
JUDr. Helenou Havránkovou, advokátkou v Praze 9, Prosecká 412/74, a 2.
_____, narozené _____ bytem _____ jako
právní nastupkyně pozůstalého syna _____, posledně bytem
_____, zemřelého _____, o odvolání _____ a proti
usnesením Okresního soudu Praha - východ z 28. 4. 2004, č. j. D 890/91-80
a č. j. D 890/91-82,
t a k t o :

Usnesení Okresního soudu Praha - východ z 28. 4. 2004, č. j. D 890/91-80
a usnesení téhož soudu z 28. 4. 2004, č. j. D 890/91-82 se **potvrzují**.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením č.j. D 890/91-80 okresní soud určil ke dni smrti zůstavitele
obecnou cenu majetku 106.296,68 Kč, výši pasiv 3.400,- Kč a čistou cenu
dědictví 102.896,68 Kč (výrok I.) a vypořádal dědictví tak, že
nabývá ideální tři čtvrtiny a _____ ideální jednu čtvrtinu budovy
čp. _____ postavené na st. parc. č. _____, st. parc. c. _____ - zastavěná plocha a nádvoří se
všemi součástmi a příslušenstvím, zejména vedlejšími stavbami a venkovními
úpravami v katastrálním území _____ zapsanými v katastru
nemovitostí Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, katastrální pracoviště
Praha - východ na listu vlastnictví č. 376 pro obec _____, katastrální území
_____; s tím, že za pohledávku _____ z titulu zaplacení
nákladu ponrbu zůstavitele ve výši 3.400,- Kč odpovídají _____ l a

dictví.

podle poměru toho, co z dědictví nabyli, k celému

Usnesením č.j. D 890/91-82 okresní soud rozhodl o odměně soudní komisařky JUDr. Jany Vaňkové, notářky, ve výši 2.070,-Kč, kterou zkrátil z důvodu rozpracování dědictví Státním notářstvím Praha-východ na tři pětiny celkové částky, tj. na 1.242,-Kč, náhradu hotových výdajů určil 40,- Kč, celkem 1.282,- Kč, na které uložil zaplatit 161,50 Kč a 320,50 Kč.

Proti oběma usnesením okresního soudu podal v zákonné lhůtě odvolání Namítal, že zůstavitel jej učinil závětním dědicem veškerého majetku movitého i nemovitého závětí sepsanou notářským zápisem z 30. 11. 1990.

byl jeho synem a zemřel bylo již jednou jako závětnímu dědici dědictví potvrzeno, ale k odvolání družky bylo rozhodnutí zrušeno a věc vrácena okresnímu soudu k dalšímu řízení. S tímto rozhodnutím nesouhlasí, neboť si do dnešního dne nevyřešil právně významnou otázku neopominutelných dědiců. Nároky neopominutelných dědiců podle § 479 jsou součástí jejich dědického práva a musí být uplatněny při projednávání dědictví. Může je uplatnit jen neopominutelný dědic (potomek), nikoli jiná osoba, která není neopominutelným dědicem. Oprávněnou osobou je jen neopominutelný dědic, nikoli jeho dědic, který není dalším neopominutelným dědicem.

neví, kdo je ve vztahu k zůstaviteli. Úmrtím zůstavitele nastupuje buď dědic zákonný nebo závětní. Je-li závětí pominut zákonný dědic neopominutelný, nastupuje vedle závětních dědiců zákonný neopominutelný dědic (potomek zletilý, nezletilý). Jestliže zákonný neopominutelný dědic zemře () a není-li dalších neopominutelných dědiců, nastupuje závětní dědic, nikoli dědic neopominutelného dědice (), který není neopominutelným dědicem zůstavitele. Pokud už není žádný zákonný dědic nebo zákonný dědic zemřel, nastupuje k dědění dědic ze závěti zůstavitele. V řízení byla uplatňována jednak absolutní a posléze relativní neplatnost.

v této souvislosti namítal, že absolutní neplatnost zahrnuje i relativní neplatnost. Nelze uplatnit jednu, vzít ji zpět a potom druhou, jak tomu bylo v daném případě. Z výše uvedeného je patrné, že dědictví mělo být potvrzeno i jako dědici ze závěti, nikoli družce zůstavitelova syna.

Je také na soudu, aby prozkoumal lhůtu k uplatnění námitky relativní neplatnosti, která mohla být poprvé uplatněna 19. 12. 1992 při prvním projednávání dědictví, kdy byla dotazována i druhá neopominutelná dědička – matka dědice ze závěti. V důsledku toho je nesprávné i rozhodnutí o odměně a hotových výdajích notářky. navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a věc vrácena okresnímu soudu k dalšímu řízení, v němž by se zabýval námitkami

"pracovní"

naženy v odvolání o absolutní a relativní neplatnosti závěti včetně lhůty
uplatnění relativní neplatnosti.

...avrhla potvrzení obou usnesení okresního soudu. Všechny právní úvahy, na nichž je odvolání založeno, jsou jednak nesprávné, jinak právně nepřipustné. Zásadním pochybením je naprosté ignorování procesních předpisů, které se vztahují na řízení před soudem a tím i před soudním komisařem. To se především týká situace, kdy syn zůstavitele

... v průběhu řízení o dědictví zemřel, čímž ztratil procesní působnost a soud postupoval podle § 107 odst. 2 o.s.ř., tzn. pokračoval v řízení procesní nástupkyní jako družkou zůstavitelova syna

Z hlediska hmotného práva vstupují procesní nástupci zemřelého účastníka řízení o dědictví do jeho dědických nároků. proto mohla mimo jiné vzít žalobu o neplatnost závěti zpět a uplatnit relativní neplatnost závěti pro porušení práv neopominutelného dědice. Procesní důsledky má rovněž skutečnost, že účastníkem řízení o dědictví je dědic ze závěti i ze zákona. Účastenství posléze uvedeného trvá tak dlouho, dokud se neukáže, že k dědění ze zákona nedojde. Nastoupí-li dědění ze závěti, neopominutelný dědic přestává být účastníkem řízení tehdy, jestliže se nedovolal neplatnosti závěti dle § 40 a § 479 věta druhá občanského zákoníku. Mylný je i výklad o neplatnosti absolutní a relativní. Neplatnost jakéhokoli právního úkonu je následek vady, která v případě absolutní neplatnosti musí být prokázána tím, komu je podání žaloby v řízení o dědictví uloženo, zatímco v případě relativní neplatnosti jde o vadu vyplývající ze zákona, která je zjišťována v řízení o dědictví a soud k ní přihlíží tehdy, jestliže se jí některý z účastníků řízení dovolá. Trvá-li tedy řízení, lze se existence této vady dovolat, což se v dané věci stalo, a námitka relativní neplatnosti byla uplatněna v průběhu řízení o dědictví, tedy včas. V každém případě je tvrzení, že absolutní neplatnost zahrnuje i relativní neplatnost a že nelze uplatnit jednu a vzít ji zpět a potom druhou, naprostým nepochopením, oč v této věci jde, aniž by bylo třeba upozornit, že nebyla vzata zpět „neplatnost“, ale žaloba, a nebyla uplatňována relativní neplatnost, ale právo zákonného dědice vyplývající z institutu neopominutelného dědice.

Usnesení okresního soudu bylo vydáno po řízení provedeném podle právních předpisů účinných do 31. 12. 2000, tj. před nabytím účinnosti zákona č. 30/2000 Sb., kterým se mění občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony. Krajský soud proto věc projednal a rozhodl v souladu s částí dvanáctou, hlavou I., odst. 12 citovaného zákona, tedy rovněž podle dosavadních právních předpisů.

Krajský soud přezkoumal napadené usnesení včetně řízení mu předcházejícího dle § 212 odst. 1 písm. a), odst. 2 o.s.ř. a dospěl k závěru, že zvolání není důvodné.

Na danou věc je třeba i v současné době aplikovat právní předpisy účinné ke dni smrti zůstavitele, tj. k 2. 7. 1991 (článek III., bod 10, písm. b zákona č. 19/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád a notářský řád, článek II., bod 2 zákona č. 263/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád). Těmito právními předpisy jsou jednak zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a zákon č. 95/1963 Sb., o státním notářství a řízení před státním notářstvím (notářský řád); řízení však od 1. 1. 1993 probíhá u soudu, který pověřil notáře, aby jako soudní komisař provedl potřebné úkony.

Především je třeba uvést, že není rozhodné, zda souhlasí s usnesením Krajského soudu v Praze z 30. 9. 2003 č. j. 21 Co 287/2003-67, jímž bylo zrušeno usnesení okresního soudu o potvrzení nabytí dědictví

neboť okresní soud nejednal s druhou účastnicí řízení

. Okresní soud byl právním názorem krajského soudu vysloveným v tomto usnesení vázán (§ 226 odst. 1 o.s.ř.) a v dalším řízení postupoval v souladu s ním.

V dané věci zůstavitel zemřel 2. 7. 1991, byl vdovec a měl syna , nar. . Zůstavitel zanechal závěť z 30. 11. 1990, kterou dědicem veškerého svého majetku, movitého i nemovitého, ať se kdekoli nalézá a z čehokoli pozůstává, zejména majetku, na který mu vznikl nárok podle zákona č. 403/1990, o jehož navrácení již požádal, ustanovil Pozůstalý syn . se dožil smrti zůstavitele, namítl absolutní neplatnost označené závěti s odůvodněním, že zůstavitel vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nebyl schopen posoudit dosah svého jednání, nebyl si vědom, co činí a tudíž jde o neplatný právní úkon. Pozůstalý syn podal u Okresního soudu Praha - východ žalobu, která byla projednávána pod sp. zn. 4C 135/92. V průběhu řízení zemřel a jeho dědičkou se stala , která žalobu vzala zpět. Při jednání před odvolacím soudem výslovně uvedla, že na námitce absolutní neplatnosti netrvá. V průběhu řízení o dědictví uplatnila (ne však svým jménem, ale za zemřelého dědice) námitku relativní neplatnosti, kterou sám za svého života neuplatnil.

Podle § 460 občanského zákoníku dědictví se nabyvá smrtí zůstavitele.

Z hlediska právního je smrt událostí, s níž jsou spojeny právní důsledky. Dědictví se nabyvá okamžikem smrti, avšak v této době není ještě známo, které osoby konkrétně nabudou dědictví. To je najisto postaveno až v řízení o

sjednání dědictví. Předpokladem přechodu práva na jednotlivé dědice je smrtí zůstavitele a existence majetku (dědictví) i právní důvod dědění, přičemž se dědí v souladu s ustanovením § 461 odst. 1 občanského zákoníku ze zákona, ze závěti nebo z obou těchto důvodů.

. nabytí dědictví, resp. právo na podíl z dědictví, v souladu s ustanovením § 460 občanského zákoníku smrtí zůstavitele. Byl synem zůstavitele, tedy neopominutelným dědicem a z tohoto právního titulu mu mimo jiné náleželo právo namítnout relativní neplatnost závěti zůstavitele z 30. 11. 1990 ve smyslu ustanovení § 479 občanského zákoníku. Vzhledem k tomu, že mu svědčilo dědické právo, není právně významné, že zemřel před skončením tohoto řízení. Do jeho práv a povinností nastoupila jako jeho dědička ve druhé skupině dle § 474 odst. 1 občanského zákoníku (družka). Soud s ní proto jednal jako s účastnicí tohoto řízení, neboť smrtí zanikla jeho procesní způsobilost být účastníkem řízení (§ 28 notářského řádu, § 107 odst. 1, 3 o.s.ř.) Nelze proto přisvědčit námitce v odvolání, že zemřel-li neopominutelný dědic, nastupuje závětní dědic, nikoli dědic neopominutelného dědice, který není neopominutelným dědicem. Smrtí totiž nezaniklo jeho dědické právo, pouze jej za něho uplatňuje jeho právní nástupkyně. To je vyjádřeno i tím, že poměrnou část dědictví podle výroku II. napadeného usnesení nenabývá.

. nýbrž . Náležejí jí však veškerá práva, která by náležela pozůstalému synovi četně práva uplatnit námitku relativní neplatnosti ve smyslu ustanovení § 479 občanského zákoníku. Námitka relativní neplatnosti zakládá samostatný nárok neopominutelného dědice a je pojmově i obsahově odlišným právním institutem od námitky absolutní neplatnosti, jejímž důsledkem by byla (samozřejmě v případě úspěšného uplatnění) absence dědického práva založeného zpochybněným právním titulem, v této věci závěti zůstavitele z 30. 11. 1990. Nelze také souhlasit s názorem vysloveným v odvolání, že námitka relativní neplatnosti byla uplatněna opožděně, neboť ji bylo možno uplatnit kdykoli v průběhu řízení o dědictví, tzn. až do právní moci rozhodnutí o věci samé.

Okresní soud postupoval při vypořádání dědictví podle § 483 a 484 odst. 1 věta první občanského zákoníku a zohlednil i námitku relativní neplatnosti závěti zůstavitele z 30. 11. 1990 uplatněnou v souladu s ustanovením § 479 občanského zákoníku za pozůstalého syna

Jiné námitky než námitky týkající se absolutní a relativní neplatnosti a promlčení práva uplatnit námitku relativní neplatnosti odvolání neobsahovalo, a to ani ve vztahu k usnesení o odměně a hotových výdajích soudní komisařky. Krajský soud proto usnesení okresního soudu o věci samé i o odměně a

„krajování“
převých výdajích soudní komisařky jako věcně správné. podle § 219 o.s.ř.
převrdil.

21Co 229/2004 - 102
21Co 230/2004 - 28-

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e n í** odvolání ani dovolání přípustné.

V Praze dne 11. srpna 2004

JUDr. Anežka Soběslavská
předsedkyně senátu